הכל ממירין פרק ראשון תמורה

מעריכין (לקמן כד:) (ג) ס"האומר ולדה של זו עולה הרי זו וולד שלמים ואי אית ליה לבר פדא דשיירו משוייר אמאי ולדה שלמים הא מי נעי הוה משייר הולד במולין דבשלמא ר' יוחנן דאמר קדושה חלה על העוברין מיד דאמר היא שלמים דעתיה נמי לקדושה הולד בשלמים והוי הולד שלמים על קדושת פיו ולא מטוייה דאם אכל לבר פדא דאמר קדושה אינה חלה על העוברין אין הולד קדוש על פיו אלא מכח דאם ואם סבירא ליה דשיירו משוייר אמאי אין הולד עולה אלא שמע מינה דצריך לומר דמיד (ד) [ה]האם קדושה קדוש הולד מכח האם (ה) [א]ת"ש כיון דאין קדושה חלה על העוברין היכי קאמר ולדה עולה והא שלמים דבריו קיימין וי"ל דלדמים קאמר [א]ת"ש היכי אפשר דקדושה חלה על העוברין והא אמר דאסור להקדיש ממוסר זמן ולקמן אמרינן (פרק) (ו)כיצד מעריכין על הבכור (גם זה שם) המבכרת שהיתה מעוברת במרס(ו) מה שבמעי בהמה אם זכר עולה אלמא דאפילו לכתחילה מני מקדיש ליה ומאי שנא (ז)ממוסר זמן וי"ל דקודם שנולד מני מקדיש ליה ® ומייתי ליה בבכורות (דף יד.) מקרא (ח):

אבל הבא דאקדשה לאימיה הוא בכלל אימיה. ופקא לה"ק מ"ר למה לי להאי לריכותא לימא (ט) בהדי דאי אשמועינן קמייתא הוה אמינא דשיירו אינו משוייר ולהכי איצטריך למימר דלא נולדה מתכפר לאשמועינן דשיירו משוייר כדפירש ועוד קשה דהיכי מצי למימר דהוא בכלל אימיה לא קדיש התנן בהדיא (לקמן דף כה.) היא פרק כיצד מעריכין (לקמן דף כה.) היא שלמים אלמא קדוש הוא בכלל אימיה וי"ל דהכי פירושו הוא בכלל אימיה לא קדוש על פי האדם אלא מטוייה לאמו הוא קדוש דעובר יכך אמו הוא ואי שיירו אינו משוייר משום הכי איצטריך בנתריתא לאשמועינן דקדוש הולד (ט)על פי האדם ולא מטוייה לאמו. הכ"ס: **כי תניא היא** קדושת דמים. ופקא אם כן מאי קאמר פרק כיצד מעריכין (לקמן ד' כד:) סיפא דהאי ילדה שני זכרים אחד מהן יקרב עולה כיון דלית ליה אלא קדושת דמיס אמאי יקרב עולה ואי אמרת דימכר לנרכי עולה הא קתני התם והשני יכבר לנרכי עולה ואם כן מה כין ראשון לשני (ז) וצריך לומר כיון דנחת בראשון קדושת דמיס נחת ביה נמי קדושת הגוף: **אימורי הוא דלא מיכר הא מקדש קדישי עוברין.** דאי לא קדישי פטיטא דאין ממירין שלימין (מ) (נהן) דחולין (י) (נהן) והכא לא מצי לתרוצי קדושת דמיס כדלעיל (נא) דהא אין עושין תמורה: הקדש דאמרינן. (נב) במתני' קאמר ר' יהודה ולד עושה תמורה: **אי ר' יהודה.** דישא היכי מתוקמא דקתני אין ממירין אבריו דחולין בשלימין דהקדש דמשמע תמורה הוא דלא עבדי אבריו בהמת חולין (ז) לחול קדושת תמורה על גוף הבהמה משום אבר דילה שהמירו בשלם דקדש הא מקדש אבר דקדש אבר אחד פטטה דקדוש אם הקדיש אבר אחד פטטה דקדוש כולה ורבי יוסי דאמר אין אבר אחד פטטה דקדוש כולה ורבי שמעון (נא) דהוי כר זוגיה דר' יוסי לקמן (נא:) בגבריתא דאמר בתחילת הקדש כולה עולה ואשמעינן גבי תמורה דלא אי משום דדרים בהמה בבהמה אי משום דמקדש תמורה למעבר בסיפא דפירקין (דף יג.) מה מעבר קרבן יחיד כו' ומהאהוא הקישא גופיה ילף דמה מעבר אינו נוהג באברין אף תמורה אינה עוהגת באברין והכי אמרינן בפרק בהמה המקשה (חולין דף סט:): **האמר רבי יהודה.** לקמן (נא:) בגבריתא דלא פטטה דקודש בכולה: **הכא כמאי עסקינן.** דדייקינן הא שלא ע"י תמורה קדשה כל הבהמה ע"י אבר אחד: **כגון שהקדיש אבר שבשמה אלוייה בו.** דאמר לקמן (סס) מודה רבי יהודה בדבר שעושה אותו טרפה כגון אם הקדיש רגליה מן הארכובה ולמעלה הרי כולה עולה ובתמורה לא (ד) דדשינן בהמה בבהמה: **מקדישין אבריו ועוברין.** לקמן היא בפרק שני (דף עז:) חומר בקדשים מבתמורה וקתני ומקדיש אבריו ועוברין אבל לא ממירין: הכי

לעוברה גופיה אבל הבא דאקדשה לאימיה (ט) [ט]הא בכלל אימיה לא קדוש ואי אשמעינן בתרייתא התם הוא דאקדיש לה וכל דאית בה אבל הבא דאקדשה ליה כיון דליתיה אבראי לא קדיש צריכא לישנא אחרינא מאי קמ"ל [א] (כ)אם שיירו משוייר (כ)ועובר לאו ירך אמו הוא ותרתי למה לי צריכא דאי (כ) אתמר בהא משום דאימיה חזיא לגופיה מגו דנחתא קדושה לה נחתא נמי לולד אבל אידך לא קמ"ל (ל) הדא ואי אתמר בהא משום דקא מפרש קדושה על (ד)(האם) הולד אבל ההיא לא צריכא יתיב ר' זירא וקאמר להא שמעתא (נ) איתיביה ר' ירמיה לרבי זירא (כ)כיצד מעריכין על הבכור (ד) המבכרת שהיתה מעוברת אומר מה שבמעיה של זו עולה ילדה זכר הרי זו עולה אלמא קדוש עובר אמר ליה (ס) כי מתניא ההיא בקדושת (ו) דמים מי (ו) אלימא קדושת דמים דקא מפקעא ליה מן הבכורה אמר ליה אין (ז)והתנן כל (מ) קדשים שקדם מום קבוע להקדישן ונפדו (נ)חייבין בבכורה (ב)ובמתנות טעמא (מ) דלאחר שנפדו (ו) דחייבין אבל קודם שנפדו פטורין (ז)[אלמא] דאלימא קדושת דמים דמפקע ליה מבכורה איתיביה (מ)האומר (נ)מה שבמעיה של זו עולה מותרת בגיזה ואסורה בעבודה משום כחוש עובר שבה אמר ליה הא נמי קדושת דמים ומי אלימא קדושת דמים (מ) דאסירא ליה בעבודה אמר ליה אין והתנן (ס)יוצאין לחולין ליגזז וליעבד טעמא (ס) משום דנפדו הא קודם שנפדו אסורין בעבודה אלמא (נ) קדושת דמים אסורין ליה בעבודה איתיביה אין ממירין לא אברין בעוברין ולא עוברין באברין (ד) אימורי הוא דלא מימר הא מיקדש קדשי (מ) אמר ליה בולדי קדשים הוא דקדישי וקיימי אי ולד קדשים במעי אמן הוא דלא עבדין (מ) הא אבראי עבדין והא (ז) תניא (ס)ראין הולד עושה תמורה הא מני רבי יהודה היא דאמר (ס)הולד עושה תמורה אי ר' יהודה תמורה הוא דלא עבדי (מ) הא מקדש קדשי הא"ר יהודה אברין לא קדשי (מ) (אמר) הכא במאי עסקינן (ס)באבר שהנשמה תלויה בו (ס) איתיביה (ס)מקדישין אברין ועוברין אבל לא ממירין (מ) הכא נמי בולדי קדשים אי בולדי קדשים מאי מקדישין הא קדשי וקיימי הכי

לעובר גופיה. כפני עצמו הלכך חיילא קדושה עליה: ל"ל מאי קמ"ל ר' יוחנן אם שיירו משוייר ועובר לאו ירך אמו הוא. דמדמסיק ליה רבי יוחנן בתנאי נפשיה ולא כולל חטאת דאזיל לגיתה שמע מינה דאי הוה בעי לשיוריה לעובר לקדושה אחרת משוייר כגון אם אמר זו תהא חטאת ועוברה עולה דבריו קיימין דעובר לאו ירך אמו הוא אי אם שיירו לומר היא חטאת וולדה חולין (ס) הוי כב) ולבר פדא לא משיב עובר למהוי בתנאי נפשיה והיכא דאקדשיה לאימיה ושיירו לולד לקדושה אחרת מיהו (ג) קדוש והוה ליה ולד חטאת ואזיל לגיתה ואם אמר ולדה חולין לא אמר כלום ולמאן דאמר דולדי קדשים במעי אמן הן קדושין קדש לאתר ולמ"ד בהויתן הן קדושין קדוש לבשיולד: **וסברי למה לי כו'.** הא שמעינן ליה מקמייתא דאמר דקודש חלה על העוברין מכלל דבהמה בתנאי נפשה: (ס) חטוכה (ס"ד) הולד: **חזי לגופיה.** שהאם קדושה קדושת הגוף ליקרב: **כילד מעריכין על הבכור.** לספקיעו מהכן וליהנות הוא בו: **ילדה זכר הרי הוא עולה.** ומקריבו לחובתו וילא אם היה מחויב עולה משום דקדושת עולה (פ) קדמה מילתא עליה דבבכורה לא קדיש עד שתקדישנו רחם ותו לא אתיא בכורה ומפקעא לקדושת עולה. אלמא קדיש עובר וקשיא לבר פדא: **קדוש דמיס.** שיתכרו ויבא בדמיו עולה אבל הוא לגופיה לא קדיש קדושת הגוף ולא נמכר בלא מום: **והתנן.** בגיחותא: **חייבין בבכורה.** אם נקבות הן ולאחר פדיונן ניכרו: (ס) [אלמא] **דאלימא קדושת דמיס.** דכיון דקדם מום קבוע להקדש לא אקדיש מעיקרא אלא לדמי: **מוסרה.** האם בגיחה (ס) דהא לא אקדיש גופה: **כחוש עובר.** דעבודת האם מכחשא ליה לעובר. אלמא קדיש עובר: **והתנן.** בגיחותא: **יוצאין לחולין.** סיפא דהך מתני' דאמרת לעיל היא כל הקדשים שקדם בו' וקתני סיפא יוצאין לחולין כשנפדין ליגזז וליעבד שמותרין בגיזה ובעבודה לאחר פדיונן הוא"ל וקדש מום קבוע להקדש דלא (מ) [קדשה] קדושת הגוף בפ"ב דבכורות (דף יד.): **איכיבי.** ר' ירמיה לרבי זירא: **אין ממירין בו.** אמרי' היא (ב) וקתני לא שלימין בה(ס): **אמורי הוא דלא מימר.** משום דבתמורה כתיב בהמה בבהמה(ס) ועובר לאו בהמה הוא: **הא מיקדש קדשי.** עוברין דאי לא קדשי פטיטא דאין ממירין שלימין דחולין בהן: **והתנן אין הולד עושה תמורה.** אלא ולדי בתקדים ולד עבקינן דתשוב

מסורת הש"ס

(א) גי' ל"ק הוא, (ב) [נקמן יט.], (ג) [חולין נח.ש"ן], (ד) כס"ק מ"ז, (ה) לקמן כד:, (ו) בכורות יד. חולין קל. לקמן נב.:, (ז) ל"ק, (ח) [תוספתא רס"ז], (ט) [בכורות יד. חולין קל. לקמן נב.:], (י) [ל"ל תנן], (כ) [לקמן יב.], (ל) [לקמן יח. יב. יד.], (מ) [לקמן מז:], (נ) כהן ל"ק, (ס) [ויקרא כז:], (ע) ל"ל שאומר היא שלמים ולדה עולה ה"ז כו' ל"ק, (פ) ל"ל שהוא הקדושה על האם קדוש הולד כו' ל"ק, (צ) ל"ק מ"ז, (ק) [אומר ל"ק], (ר) ממתיסר ל"ק, (ש) גי' ל"ק כהיא, (ת) גם ע"פ כו' מעורבת לאחר לבר. ל"ק, (א) ל"ק מ"ז, (ב) ל"ק.

הגהות הב"ח

(א) נמ' ק"ל דחל על חדא ולא איתמר כאן משום דקא מפרש קדושת האם על ולד: (ב) רש"י ד"ה ל"ת מאי קמ"ל וכו' ולדה חולין כו' חולין ולבר פדא: (ג) ד"ה ותרתי וכו' חשיבא והולד באפי נפשיה הס"ד: (ד) ד"ה כגון וכו' דדרשינן:

גליון הש"ם

תוס' ד"ה (בע"א) **ואודא בכה"ד** וסייתי ליה בבכורות. ר"ל דבבכור ילפינן ליה מקרא לקמן דף כה ע"ב אבל אתה מקדיש מכבן ונלפינן מינה להקדיש עובר בנלע"ד כעוה"י.

הגהות הגר"א

[א] נמ' אם שיירו משוייר ועובר כו'. רש"י ל"ל לקרייה ולד קדשים: [ב] רש"י ד"ה לאין ותקמני כו'. הוא"ל לזה משום דגמ' קאמר לקמן הא אנרמי כו':

רבינו גרשום

חלה עליו ל"א מאי קמ"ל ר' יוחנן בהא. רצה מחבפר בה רצה מחבפר בהולדה אשמעינן דאם שיירו לעובר משוייר בגון דאמר הרא שלמים ועובדה עולה הוי הרא שלמים ועובדה משוייר לאו לעולה משום דעובר לאו ירך אמו הוא. טעמא אחרינא אם שיירו (משוייר) דהוי כמפרש ב' חטאות לאחריות דאם תאבד זו תהא זו במקומה ומתכפר באיזו שירצה. והא שמעתא דר' יוחנן בפרק כיצד מעריכין על הבכור ואי קשיא הא דתנן ולד חטאת חטאת יכותר התם בקדושה ולכפוף מתעבדה והכא מיירי בהקדישה כשהיא מעוברת: תרתי למה לי צריכא כו'. (כיצד מעריכין על הבכור להסקיעו מכהן): כי תניא האי לקדושת דמים. דהא דתני שאם ילדה זכר הוא עולה לא לגופו ממש להקריבו אלא למיכרו וליקח בדמיו עולה. אבל לגופיה לא קדיש עובר מי אלימא כו': א"ל אין והתנן בפרק כיצד כל הקדשים שקדם מום קבוע להקדישן שקדם מום קבוע לתקדישן כו'. דהני לא הוה אלא קדושת דמים ואי לא נפדו פטורין מן הבכורה: א"ל. ר' זירא הא מני דולדי קדשים במעי אימן לא עבדי אלא אבראי עבדין: ר' יהודה היא דאמר ולד עושה תמורה. ולעולם הא בעוברי קדשים מיירי: האמר ר' יהודה אברין לא קדישי. למיקרב בהליכה דלא אבראי תמורה (ותמניתא) והנא קמא דר' יוסי (דמתני') היינו ר' יהודה דקאמר בברייתא לקמן (הא מדרי ר' יהודה לי מן באבר שהנשמה תלויה בו ראם אבדישה הקדישה כולה. ולעולם בולדי קדשים מיירי: איתיביה מקדישין אברין ועוברין. אלמא עובר קדיש הא נמי בולדי קדשים מיירי: אי בולדי קדשים אמאי תני מקדישין. הא קדישי:

מסורת הש"ס

(ד) גי' ל"ק הוא, (ה) [נקמן יט.], (ו) [חולין נח.ש"ן], (ז) כס"ק מ"ז, (ח) לקמן כד:, (ט) בכורות יד. חולין קל. לקמן נב.:, (י) ל"ל תנן, (כ) [לקמן יב.], (ל) [לקמן יח. יב. יד.], (מ) [לקמן מז:], (נ) כהן ל"ק, (ס) [ויקרא כז:], (ע) ל"ל שאומר היא שלמים ולדה עולה ה"ז כו' ל"ק, (פ) ל"ל שהוא הקדושה על האם קדוש הולד כו' ל"ק, (צ) ל"ק מ"ז, (ק) [אומר ל"ק], (ר) ממתיסר ל"ק, (ש) גי' ל"ק כהיא, (ת) גם ע"פ כו' מעורבת לאחר לבר. ל"ק, (א) ל"ק מ"ז, (ב) ל"ק.

שיטה מקובצת

(ל) לאימיה אימא הוא בכלל: (כ) דאי אמר הפרש חטאת הו"א דום הוא דאמר ר"י רצה בולדה (ל) כפר משום דאמיה חזיא לגופיה ומצו דנחתא קדושה לגופיה לגופא נחתא נמי קדושה לולד אבל הבא כיון דאמיה לגופיה קדושה אלא ולד אימא לא (ת) זאת קדושה לגופיה קמ"ל (ת) א דהבא דאע"ג דאמיה לא קדשה ולד קדיש לגופיה ואי (א) מר בהא משום דקא מפקע (ק) יק קדושה אלא על אימיה (ר) ולד אימא דולד לא מקדיש (ש) ל צריכי: (ת) שמעתא דבר (א) א איתיביה: (ב) הבכור מבכרת (ג) יתי כו' של זו אם זכר הוא (ד) ע"ה ילדה: (ה) א"ל כי תניא הו"א: (ו) דמים. ס"א והא הכא (ז) דאמיה לא קדיש גופיה לעולה (ח) קדיש גופיה לעולה אמר ליה (ט) יעא כגון דאמר חיקדש אימיה (י) לה לדמיה דמיגו דקדישי דמי (כ) מיה לעולה ולד נמי קדישי (ל) ד לעולה ומשום דאקדשיה (מ) מיה קדושת דמים מקנה (נ) קר שה דבכור אין התנן כו' (ס) קר שת דמים. גלין והנה אמר (ע) לכ זה ילדה ב' זכרים הראשון (פ) יקרב עולה ועכ"פ לא רצה בו (צ) ר"ב הוא בעצמו לא שימכר (ק) לצ יכי עולות כי יאמר השני (ר) יכ ר לצרכי עולות רק כי רצה (ש) בז' שהראשון דמיו עולה והשני (ת) ר ר חולין וזה אמר הראשון (א) יק ב עולה היינו שימכר לצרכי (ב) עו ה ריבא בדמיו עולה ג"כ (ג) הא: גם השני יכבר לצרכי עולה אך דמיו חולין ולא אחד מהם (ד) רק בקדושת דמים אע"ל. הרב (ה) הכ מלי: (ו) אאמי אלימא (אות (ז) ר' מחק): קדושת דמים דאמרה (ח) לה בעבודה דגיזה. תימה וכי (ט) לא ידע דאסור לקלקל הקרש (י) מה בגן בדים כי נמי שרי לגזות (כ) ר וצרוך לומר דפרוך מטעם (ל) דא ור משמע דאיכא לאו לא (מ) תע ור לענין שאם חילל העבודה (נ) על דמים ופריך דלא תעבוד אין

בקדושת דמים ומשני מדרבנן וגזירה אטו קדשי מזבח. גליון: (מ) כל הקדישים שקדם מום כו' חייבין בבכורה ומתנות ואע"ג דשאר פסולי המוקדשים שנפדו פטורים מן הבכורה ומתנות משום דכתיב כהו כעבי ואל מיהו אלימא קדושת דמים (נ) לא: קרעי מן הבכורה. תוס' אחרות: (ס) שנפדו חייבין אבל כו' אלמא אלימא קדושת (אות ר' נמחק): (ע) דמים דאסרה לה בגיזה ועבודה אמר ליה: (פ) טעמא דנפדו תיבת כשים נמחק: (צ) גי' בהשמטות בסוף המסכת: (ק) באברין אמורי אות ר' יהודה איברין לא קדשי א"ל הכ"ע בולדי קדשים דקדישי וקיימי אי ולדי קדשים: (ר) עבדין תמורה הא אבראי עבדין תמורה בשלמא אם קדושת פה חל: על העוברים כי הרי אבראי עבדין תמורה דאין זה לולדות קדשים שהרי הקדושה באה מכח פה האדם ולא פן האם: (ש) והא תנן אין: (ת) עבדי אבדין הא: (א) אמר ליה: (ב) בר כהדיב חמרא דאמר רב חסדא מודה ר' יהודה בדבר שהנשמה תל ה בו: (ג) גי' בהשמטות בסוף המסכת: (ד) הרי חולין ולבר: (ה) אינו משוייר והוה ולד חטאת: (ו) תיבת הולד נמחק: (ז) עולה דקדמה: (ח) מה"ד אלמא אלימא קדושת: (ט) בגיזה דהיא לא אקדיש הכ"ד: (י) דלא קדיש קדושת הגוף: (כ) הוא לקמן במתניתין דהאי פרקין קאמר: (ל) חולין כלומר אין קדושת המורה חלה על: (מ) שפעון הוא דהוי: (נ) להך דהכי ומקדישין: (ס) מעריכין דתנן האומר ולדה של זו עולה והיא שלמים דברי קיימין היא שלמים ולדה עולה הרי זו: (ע) מיד שהאם קדושה: (פ) האם ומיהו קשה דמציגו למימר לפרוכי בקדושת דמים כדדחינן כל הני דלעיל בסמוך. תוס' אחרות: (צ) גי' בהשמטות בסוף המסכת: (ק) שלימים בהן דחולין הן: (ר) ברלביל ס"א א"כ למה הוצרך לומר דאין מעריכין פשיטא דאין קדושת דמים עושה תמורה:

(ל) יכור אם אין מקומו בכמן רק לכלן כמאת יח.

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com